РІК IV. Почта оплачена гуртом. ЛЬВІВ, 30. ЛИСТОПАДА 1930. Porto zapłacone ryczałtem. Ч. 47.

ПРАВДА

ІЛЮСТРОВАНИЙ ЧАСОПИС

Виходить що тижня.
Адреса Редакції і Адм.:
„ПРАВДА“
Львів. вул. Кльоновича ч. 8. II. пов.
Телефон 4-48.

ПЕРЕДПЛАТА
в краю: Річно 12 зол.
Піврічно 6 зол.
Чвертьрічно 3 зол.
Місячно 1 зол.
За кордоном: Річно 2 ам. дол. або їх рівновартість.
Поодин. число коштує 20 сот.

ВИСЛІД ВИБОРІВ ДО СОЙМУ

Точного висліду з виборів до Сойму ще не подаємо, бо серед вибраної укр. парляментарної репрезентації зайдуть ще деякі зміни, бо декотрі кандидати вибрані і до Сойму і до Сенату. По точнім усталенню, вислід виборів негайно подамо правдоподібно вже в слідуючім числі „Правди“.

ОТВОРЕННЯ СОЙМУ

Проурядова преса подає, що перше засідання сойму відбудеться дня 2 грудня. На маршалка сойму висувають кандидатуру Світальського.

ПОДЯКА РОСІЯН КАТ. ПРЕСІ

Представники російської незєдиненої Церкви зложили недавно сердечну подяку міжнародньому конгресові католицької преси. В листі, підписанім Вас. Віноградовим, дякують незєдинені за промову на конгресі про переслідування релігії в Росії, а також пригадують з подякою молитву, яку уложив св. Отець за переслідуваних у СССР. християн.

НОВІ АРЕШТУВАННЯ НА УКРАЇНІ

По найновішим донесенням на радянській Україні викрили нову змову і арештували 91 учасників. Всі вони належать до комуністичної партії і були на високих посадах. До змови мали належати і військові відділи, що хотіли проголосити незалежну радянську республіку. („За свободу“).

СМЕРТЬ ДВОХ КАРДИНАЛІВ

В останних часах померло двох кардиналів 79-літний архієпископ Фльоренції Містранджелльо й 70-літний архієп. у Рен (Франція) Шаро. Через їх смерть уже 11 кардинальських місць є вільні. Кардинальська колєгія має тепер всего 59 членів.

ФИЛЯ ПОЖЕЖ В ДОЛИНЩИНІ

У Перегінську вибух огонь у господарстві Онуфрія Лукіяна а відтак перекинувся на сусідські будинки М. Лукіяна та Мих. Патрійчука. Згоріли будинки й збіжжа на 28.000 зл. У Лопянці згоріло 32 господарства на 120.000 зол. Слідство виявило, що вогонь повстав із підпалу. В Зваричові вибухла пожежа в хаті Василя Ворняка. Згоріло 10 хат із господарськими будинками. Шкоди є на 37.000 зол. Причина пожежі невідома.

Крічаві сутички в Бомбаю

Англійська поліція розганяє в Бомбаю товпи Гіндусів, що демонструють з приводу розвязання національних гіндуських зборів англійською владою.

Бурі, сніговії й повені

З Ню-Йорку доносять, що над американським містом Окагома й околицею пронеслася страшна буря, що скінчилася хмароломом. Буря завалила около 200 домів. Шкода величезна. Підчас тої катастрофи згинуло 21 осіб, а около 112 осіб ранених. Під румовищами домів має бути ще багато жертв. Зливний дощ страшно утруднював ратункову акцію.

З німецьких місцевостей положених у горах доходять вістки, що там шаліють сніговії при 12° морозу. Гірські околиці покриті грубою верствою снігу. В деяких місцях верства снігу груба на ½ м.

З Виленщини доносять про вилив ріки Вілєйки, яка знищила багато мостів і доріг. В деяких місцях навіть перервана комунікація.

ВИБОРИ ДО СЕНАТУ

Львівське воєв. На 1,058.226 управнених до голосування віддано 752.444 важних голосів, 2.239 уневажнено. Ліста ч. 1. одержала 455.677 (7 мандатів), ч. 4 — 30.718, ч. 7 — 62 443, ч. 11 — 140.253 (2 мандати), ч. 14 — 55.386, ч. 25 — 4.635, ч. 27 — 3.342. — Тернопільське: Управн. до гол. 574.346, віддано важних голосів 410.110, уневажнено 1.789. Ліста ч. 1. одержала 264 960 (4 мандати), ч. 7 — 5.550, ч. 11 — 127.059 — (1 мандат), ч. 14 — 6.804, ч. 20 — 3.958. — Станиславівське: Ліста ч. 1 одержала 277.239 (3 мандати), ч. 11 — 147.197 (1 мандат), решта голосів розстріляна.

ХМАРИ БЕЗПРИЮТНИХ

Большевинький часопис „Комуніст“ доносить, що в Харкові, Київі й Одесі появилися цілі хмари безприютних дітей. Вони крадуть, рабують і нападають на переходячих головно на жінок. Часопис пише, що справа з безприютними дотепер не полагоджена. На Україні основано 400 приютів, у яких перебуває около 50 тисяч дітей, але мимо того в більших містах появляються щораз то нові ватаги безприютних і прямо нема ради на них. Всього на Україні має бути поверх 600 тисяч безприютних. Гарні відносини, нема що казати!

—о—

Церковний дзвін нинішних часів

Пастирський лист медіолянського архіепископа про католицьку пресу.

Медіолянський архіепископ кардинал Шустер видав пастирський лист присвячений католицький пресі В деякім значінню -- пише архієрей — католицький часопис є немов дзвін, що доповнює душпастирську працю священика. До церкви ходять тільки добрі, але вони не творять цілого загалу вірних даної парохії. Надто в Божім домі не можна обговорювати всіх без винятку питань релігійних, суспільних і моральних, що їх накидає сучасне життя. Одначе з другого боку конче треба, щоб вірні і про ті справи були належно освідомлені і щоб знали, як Церква до них ставиться і як їх рішає.

Як це осягнути? Як дістатися до домів, куди священик, слово віри й оборона католицьких правд не мають доступу? Можна того довершити тільки при помочі католицького часопису, якому Церква повірює нині, як „недільному дзвонові", ширення й оборону своїх непохитних засад. Та публична оборона нашої віри й нашого життя віддає цінні услуги також байдужим католикам і також ворогам нашої ідеї, бо можуть вони черпати відомости з певного жерела. В світлі тих думок стає ясний обовязок і необхідність попирати дневники й інші часописи католицькі. Ця поміч повинна виявитися передівсім у жертвенности для доброї преси і в постійнім старанню за збільшення числа її передплатників (КАП).

—о—

В слідуючім (48) числі зверніть увагу на адресу! Там буде зазначено, кілько хто залягає з передплатою до 1.Х. 1930.

Уряд марш. Пілсудського уступить?

Польські проурядові часописи пишуть, що уряд маршалка Пілсудського після скликання сойму подасться до димісії. Має це наступити тому, бо такий є звичай в парляментарних державах. Що наступить після димісії, годі передбачити. Одні кажуть, що марш. Пілсудський уступить зі становища премієра і задержить тільки теку міністра військових справ. Тоді премієром зіставби полковник Славек. Інші знову думають, що марш. Пілсудський буде дальше премієром. Але в однім і другім випадку властиво уряд не зміниться. Теперішний уряд буде мати в соймі більшість і хоч подасться до димісії, то знову прийде до влади, хіба з деякими малими змінами.

Диктатура на глиняних ногах

Вісти, що приходять із Радянщини, вказують на це, що Сталін рішучо хоче довести до диктатури. Тому позбувається всіх, хто мігби йому в цьому перешкаджати. В останнім часі пішли „в дуракі" найвизначніші більшовицькі проводирі Бухарін, Томський і Риков, а з ними цілий ряд меньших риб, як Лєжава, Фрумкін і Сирцов. Всіх висилає на окраїни Радянщини, де підсоння звичайно гірше як у Москві.

Так із усіх співробітників Леніна, остав тільки сам Сталін. Значить, що коли перше всеж таки влада спочивала в руках кільканацяти провідників, то тепер це вже є диктатура одного Сталіна. І править він так, як колись правив цар Іван Грізний.

Замість давнього гурта будьщобудь визначних більшовиків, окружає тепер Сталіна ватага молодих та слухняних молодців без освіти та зате готових на все. Очевидно, що правління таких „комісарів" може бути тільки правлінням тиранії, опертої на терорі, доносах, провокації та вбивствах.

Що правда, нема що жалувати, тих людей, що їх Сталін позбувся. Вони самі пригототили собі свою долю. Хто славить терор, як добрий спосіб, правління, мусить бути приготований на це, що терор може звернутися проти нього самого.

На тесаме мусить бути приготований і сам Сталін. Та його може стрінути ще грізніше. Вкінці й терпеливому російському народови буде забагато „більшовицьких дослідів" і він виступить проти Сталіна. Очевидно статися може це аж тоді, коли й військо буде за багато вже цеї більшовицької господарки.

ВИДАТКИ НА ВІСЬКО в ЦІЛІМ СВІТІ

Всі держави цілого світу видають щорічно на зброєння 49 міліярдів 330 міліонів золотих. З того Европа видає на зброєння 22 міліярди 215 міліонів зол. Платня жовнірів і офіцирів коштує щорічно в цілім світі 21 міліярд 645 міліонів зол.

БОРОНІМ РОДИНИ

Головної основи суспільного ладу.

Родина це перший природний союз, котрий звязує поодиноких людей. Звязує сильно своїми правами й обовязками. Як далеко людська думка, людська наука змогла сягнути в глибину віків, на самих найнизших ступнях людської культури все і без виїмку знаходить цей союз, сімю-родину. Коли хто небудь із вас чув або читав, що колись між людьми не було родинного життя, але що люди нібито жили й множилися так як малпи, слоні, кози та інші звірята, то знайте, що це видумка. Це фантазії деяких письменників, які з наукою нічого спільного не мають. Наука каже інакше, а саме навпаки. «Нема — каже німецький учений Ґроссе — ніодного первісного племени, котре хочби в приближенню жилоб неродинним життям». З того бачимо, що хто важивсяб на знищення родини, цей виступивби проти законів природи, якими Провидіння кермує нашим життям.

В нинішних часах грозять родині великі небезпеки. Найбільші з них є дві. Перша, то нинішна матеріяльна скрута, то тяжкі матеріяльні умови життя. А друга ще більша небезпека, то ложна наука комунізму, яка вже опанувала одну шесту часть земної суші, звивши собі кубло в большевицькій державі СССР, а крім того як ґанґрина проникає між усі буквально народи світа. Большевики намагаються зівсім скасувати родину. Як вони це роблять там, у себе про це щоденно читаємо в пресі. А там, де ще не мають політичної власти, то покищо стараються під ріжними притоками розвалювати родину.

Візьмім для приміру одно з останніх чисел львівського «Сель-Роба». Нібито йде йому про «визволення жінки — селянки». Тому між іншим пише таке:

> Але над працюючим жіноцтвом тяжить ще одно ярмо, якого самим законодавством ніяк не дастся знести і це воно стоїть на перешкоді повного визволення працюючих жінок. Це ярмо — це індивідуальне хатне господарство — це ці горшки, білля, купа верескливих дітей, це та переважно найбільш непродуктивна, найбільш одноманітна та найтяжча праця, що її виконує жінка.
>
> Тому то кожна новозорганізована громадська їдальня чи пральня — тощо, кожні діточі ясла та діточий садок це постепенні кроки до повної рівности жінки з чоловіками, бо вони звільняючи жінку від хатнього ярма(!) дають її змогу зужити свої сили і здібности на продуктивнішу(?) працю чим при горшках та біллю. Працююча жінка стає на рівні з чоловіком будівничим соціялістичного ладу, який без її рівної з чоловіком участи в будівництві є немислимий.

Так пишуть большевицькі аґітатори. Для них родина це «хатне ярмо», це «купа верескливих дітей», це «горшки і білля». По їхньому треба жінкам дітей віддати в приюти, білля до пральні, їсти ходити до «громадської їдальні» і так «визволеним» занятися якоюсь «продуктивнішою працею». Яка це праця — легко догадатися. В кождім разі так «працююча» і визволена жінка стане «будівничим соціялістичного ладу».

Так большевики підкопують родину для будови якогось небувалого ще «соціялістичного ладу». В дійсности працюють над загибіллю людського роду. А це тому, бо йдуть проти природних законів, установлених Богом—Творцем світа. Нехайби попробували приміром змінити так зерно пшениці, щоб із нього виросла не пшениця але приміром яблуня. Не богато тоді булоб пшениці на вивіз, на демпінґ! Та з людьми, з люд ською природою вони роблять подібні досвіди. А прецінь подібно як у зародку пшениці вже є ціла маленька будуча ростина, так само в людській родині є в зачаточнім виді всі основні складники, підвалини й мури всіх вищих союзів людей до держави включно. Там у нутрі родини витворюються в людях такі прикмети, без яких не може довго існувати ані нарід ані держава, як авторитет і підпорядкування, свідомість права й обовязку, добро загалу, солідарність і любов, праця і власність. Хто змалку в родині був вихований в почуттю права й обовязку в відношенню до родичів, братів та сестер, до служби й до цілої родини та її майна, той дає всетаки якусь запоруку, що буде також добрим членом громади і держави.

А вже найпевнійшу запоруку того дає христіянська родина. Церква освятила подружжа як одну з Св. Тайн і це є найпевнійша охорона перед оскверненням цього найстислійшого співжиття людей. Через таке освячення подружжа, через піднесення його до достоїнства Св. Тайни знайшла також жінка найсильнішу охорону своєї чести. Богато сьогодні пишуть про «жіноче питання», про «визволення жінки». Якже часто забувають на ті заборола жіночої чести, на христіянське нерозривне подружжа і христіянську родину! Що Бог злучив, того чоловік не сміє розлучати. Якже низько стоїть тепер та ніби «визволена» жінка в соціялістичній державі большевиків. Вона гірше наймита. Кождої хвилі, без ніякої причини може їй дати чоловік розвід. Наслідки тих шалених розводів уже сьогодні страшні. Вже сьогодні величезна маса безпритульних дітей стає язвою краю. А чим дальше тим буде гірше. І може дійти до такого стану, в якім не були й найменше культурні племена. Може прийти до озвіріння людей, що хоч сотворені на образ Божий, посміли подоптати Божі закони своєї людської природи.

Вдержання здорового родинного життя дуже важне для здоровля цілої суспільности. Релігія і родина це подвійний залізний перстень, що звязує до купи висоти й низи людського життя, звязує земське з божеським. Розірвіть той перстень, то наступить варварство, революція, знищення і смерть людського роду. Бо, як сказав один учений «материнської любови не може заступити заплачена нянька, а природного авторитету батька ніякий настоятель». Чогось буде бракувати такий людині. Буде бракувати їй підставових моральних основ. А «даремні закони без обичаїв»— сказав римський історик Тацит. Тільки релігія а не закони дає родині моральний характер, освячує подружжа та зміцнює й прояснює внутрішні відносини родинного життя.

Родина це та суспільна клітина, яку треба все зберігати. Родина це не вільний союз якогось числа людських одиниць, подібно як купа каміння і цегол це ще не будинок. Родину творить взаїмна любов її членів, звязь крови, спільне посідання дочасних дібр, дідицтво, спомини і традиція, взаїмна поміч, спільні або взаїмні жертви. Кожний із членів родини є частиною того цілого, цеї родинної ґрупи. Збогачується вона новими маленькими членами, покидають її інші, родина спільно радіє або вкривається жалобою. Але вона треба, бо вона спільнота а не лиш гурт людей. Вона найважнійша клітина суспільности, суспільного ладу.

Обовязком Українців Католиків є боронити святости подружжа й цілости родини. Вона, як сказано, нині поважно загрожена. Большевицька аґітація й тяжкі обставини життя роблять своє. Але щоб та оборона родини мала успіх, мусить бути зорґанізована. Поодинокі голоси хочби найліпших католиків згубляться в масі. Щойно згуртовані в Католицькій Народній Партії зможемо оборонити родину, ту головну основу суспільного і державного ладу українського народу.

Примари голодової смерти в СССР

Хваляться большевики тринайцятими роковинами своєї побіди і кажуть своїм підданим тішитися нею. Але направду нема чим тішитися. Навпаки. За ці тринадцять літ панування червоних царів не ріки, але море сліз і горя поплило по обездоленій країні російській і по нашій рідній Україні. Згадати хочби страшний 1922 рік, коли там лютував цар-голод. Про ті страшні часи написав свої спомини католицький епископ Дербіні (d'Herbigny), котрий на приказ св. Отця їздив спеціяльно до большевії. Св. Отець зворушений страшним нещастям бідного народу в СССР., утворив папську комісію помочи Росії. Міліони людей в СССР завдячують тій комісії своє життя. Книжка епископа Дербіні це страшний документ проти большевиків. Мов примари стають перед нами страшні картини нужди, голоду і всіх страхіть голодової смерти. Ті примари це ті тіни сотень тисячів жертв большевицького божевілля, що все будуть кликати о пімсту до небес. Вони свідки, що большевики це ганьба людської культури XX-го століття. Та найстрашніше свідоцтво це жертви з невинних дітей. Тяжко уявити собі їх муки перед смертю. Діточі личка трупів мали всі вигляд старечий: так страшно відбилися на них терпіння голоду. Із цеї книжки епископа Дербіні подаємо тут кілька образків. Ось на першім образку бачимо трупи дітей, померших за одну ніч в міськім діточім захисті. А на другім образку бачимо громадку голодуючих дітей, що блукається по краю. Страшні картини, слава Богу, що минулися! Минулися, та не зівсім. Нужда й голод дальше дошкулюють там людям, а ославлена большевицька господарка триває дальше. А що гірше то це, що дальше триває там страшна зневага Бога і релігії. Тож не тяжко за новий допуст Божий. І не даром св. Отець поручив нам молитися за нарід в СССР. Бо тільки ласка Божа може спасти там нарід від цілковитої заглади.

—о—

Вислід виборів до сенату

По дотеперішнім обчисленню Українці вибрали в недільних виборах чотирох сенаторів а саме: 2 мандати у Львівському воєвідстві, 1 мандат у Тернопільському і 1 мандат у Станиславівському. Таким чином до сенату війдуть: з львівського воєвідства: 1) Юліян Павликовський, інжинір, УНДО: 2) Олена Кисілевска, б. сенаторка УНДО; з тернопільського воєвідства; 3) др. Антін Горбачевський адвокат б. сенатор, УНДО; зі станиславівського воєвідства: 4) Михайло Галущинський гімн. вчитель б. сенатор УНДО.

З польських інших партій: Бебе добула 76 мандатів, (з округів 62 і з державної листи 14, т тім числі є 2 члени ХД із Схід. Галичини). Центролів — 14, Ендеки — 12. ГрупаКорфантого — 2. Німці — 3.

—о—

Процес, якого ще не бувало

Процес, що небаром відбудеться на Радянщині проти інжинірів обжалуваних у саботажі, це буде найбільший процес в історії судівництва всего світа. Обжалуваних є 1800 людей. Всі вони тепер у слідчій вязниці. Акт обжалування закидує їм, що працювали на шкоду комунізму в порозумінні з заграничними організаціями емігрантів, а головно з бувшими російськими промисловцями. Говориться в цім акті навіть про це, що в заговорі брав теж участь бувший французький премієр Поанкаре, що грішми підпомагав специялістів. Окремий комітет мав підготовити війну проти Радянщини. На чолі комітету стояв генерал Жан (Jeanne), а належали до нього представники французького, англійського, польського й румунського штабу. Армія, зложена з військ сусідних Радянщині держав, мала літом ударити на Радянщину. Акт обжалування називає й Черчіля, англійського міністра, як співвинного в цій протиреволюційній акції. Контреволюціонери хотіли утворити самостійну українську державу під польсько-французькою опікою.

Очевидно все це байки, придумані більшовиками на це, щоб було за що вчепитися невинних, а невигідних їм людей. Таксамо й згадка про змагання утворити самостійну українську державу під протекторатом Франції й Польщі це тільки страшак на Москалів — більшовиків, на яких самостійність України впливає, як червона плахта на бика. Сталін думає собі: „Застрашу їх самостійною Україною й вони всі підуть за мною".

Ухвалили зменшення видатків на фльоту

Морський комітет підготовчої конференції роззброєнь в Женеві вже покінчив свої праці. На засіданню принято 11 голосами внесок англійського льорда Сесіля, на основі якого кожда із держав, яка хоче умовитися що до роззброєнь, зобовязується обмежувати до означеної висоти свої річні видатки на закупно, фабрикацію й удержання знаряддя призначеного для фльоти. Проти англійського внеску були лиш 3 голоси а саме: французький делєгат, представник Злучених Держав Америки і японський делєгат Сато.

Італійський представник згодився на англійський проєкт але одночасно згадав про свої застереження загального характеру, які він вже передше зробив.

—о—

Цікаві угорські відвідини в Берліні

На днях прибув до Берліна угорський президент міністрів граф Бетлєн в товаристві дружини, начальника пресового відділу в угорськім міністерстві закордонних справ та трьох висших урядників мін. зак. справ. На зал. двірци привитав його нім. міністр закордонних справ Курціюс. Того самого дня пополудні розпочалися в Берліні німецько-угорські торговельні переговори, в яких взяв участь і граф Бетлєн. Польська преса, що приносить ту вістку, пояснює ті відвідини тим, що Угорщина — мовляв — не вяже з приїздом гр. Бетлєна ніяких справ. Це він сам з власної волі приїхав до Берліна, щоби зложити президентови поважання, яке до нього має весь угорський нарід. Це все дуже гарно і можнаб навіть в це повірити, але не сьогодні і не в тих обставинах в яких цей приїзд відбувся. Дуже важна річ в тій справі се те, що він з власної волі не приїхав, але його Німці запросили. Відтак треба тямити, що Угорщина належить до тих країв, які хотять ревізії версайського договору і видно, що Німеччина має якісь поважні пляни, до яких втягає і Угорщину. Це може мати глибше значіння, а може бути лиш засобом для натиску на Францію, що — мовляв — бачите, ми приготовляємо з Уграми спеціяльну політичну приязнь. В кождім разі приїзд графа Бетлєна до Берліна це не звичайний акт чемности супроти президента Гінденбурга, а скорше доказ, що назрівають дуже важні політичні події.

—о—

о. М. Ріпецький.

Св. свщмч. Йосафат

Апостол св. єдности церковної.

(Продовження)

Св. Йосафат по висвяченню на діякона почав помагати священикам в душпастирській праці. З незєдиненими провадив часто розмови про католицьку церкву, про Петрового наслідника і св. церковну єдність. Богато незєдинених приєднав св. Йосафат до греко-католицької церкви. Мала громада униятів збільшалася з кождим днем та гуртувалася під покровом монастирської церкви св. Тройці, яка стала осередком св. єдности. Велику пошану мав св. Йосафат у незєдинених. Вони старалися всіми способами приєднати його для себе. Св. Йосафат знав про сі наміри незєдинених. Він поспішив до церкви і тут в горячій молитві просив Всевишнього о поміч. Серед молитви почув з неба Божий голос „Щасливий чоловік, що не пішов на збір безбожних". Незєдинені побачили, що не зможуть перемогти непохитности св. Йосафата у св. католицькій вірі. Як довго мали надію, що перетягнуть св. Йосафата на свою сторону, вихваляли його святість і привязання до грецького обряду. Тепер розвіялися їх надії, тому загоріли до св. Йосафата великою ненавистю та почали його зневажати. Св. Йосафат не сумував, лише тішився, що для Христа і св. єдности може зносити сі малі терпіння.

III.

В 1607 р. митрополит Іпатій Потій висвятив Йосафата Кунцевича на священика. Тепер взявся він з цілою ревністю до апостольської праці та почав в проповідях поучати нарід о правдивости св. католицької віри на підставі науки св. Отців східних і церковних богослужебних книг. Підчас його проповідей Церква св. Тройці була переповнена так вірними греко-католицькими, як і незєдиненими. Науки св. Йосафата були так переконуючі, живі і ясні, що кождий міг їх зрозуміти. Його апостольська ревність проявлялася також в розмовах з незєдиненими. На кождий їх закид мав Иосафат готову відповідь з творів св. Отців. Один життєписець каже, що св. Йосафата можна назвати „ходячою бібліотекою та живим скарбом св. Отців східної церкви."

Св. Йосафат потягав всіх своєю ласкавістю, любовою і веселою вдачею. Його роскішю було учити занедбаний простий нарід правд. св. католицької віри. Великі були овочі праці св. Иосафата. Нарід громадно вертав до св. єдности. Незєдинені назвали св. Йосафата іменем „душохват" та намагалися всіми способами підкопати його повагу. Як св. Йосафат довідався про те, говорив нераз: „Давби то Господь, щоби я всіх незєдинених міг пригорнути до церковно єдности."

Богато молоді почало вступати до монастиря св. Тройці, щоби посвятитися

праці для св. єдности. Давалася відчувати потреба нових монастирів. Св. Йосафат став ігуменом нового монастиря в Битеню. Тут приєднав він до св. єдности смоленського вельможу, Івана Мелечка. Вдячний за своє навернення до греко-католицької церкви, жертвував він св. Йосафатові село Жировиці, в якім находився чудотворний образ Пресв. Богородиці. Жировиці стали славним осередком богомільного життя і унійної праці. Св. Йосафат вибудував у Жировицях просторий монастир разом з будинками, розширив церкву та запровадив порядок у відправі Богослужень. Своїми проповідями і розмовами приєднав Йосафат богато незєдинених до католицької церкви. Одного разу провадив він розмову з вельможою Солтаном, який був загорілим ворогом католицької віри. В часі розмов почав Солтан завзято виступати проти св.церковної єдности. Св. Йосафат лагідно переконував його та в дусі молився о його навернення. Порушений Божою ласкою вирікся Солтан своєї блудної науки та став ревним греко-католиком

Як св. Йосафат був занятий упорядкованням монастиря в Жировицях, помер митрополит Потій, котрий з великою посвятою через 18 літ працював для української католицької церкви. На митрополита покликано Йосифа Рутського, тому опорожнилося місце виленського архимандрита. Митрополит Рутський іменував архимандритом Йосафата Кунцевича, який спершу в своїй покорі не хотів приняти сеї гідности. Велика радість переняла св. Йосафата, як він прибув до Вильна та побачив в монастирі 60 монахів, будучих борців за св. церковну єдність. Тому десять літ він сам оден молився в своїй опущеній келії о сповнення заповіту Христа Спасителя, щоб „усі були одно". Тепер перенятий сильною надією глядів св. Йосафат в будуччину із великою ревністю взявся він до розширення монастиря.

Задушевним бажанням св. Йосафата було, відвідати славну Печерську Лавру в Київі, з якої монаше життя розійшлося по цілій Україні. Печерський монастир видав славних угодників Божих та посідав мощі святих. Митрополит Рутський мав у Київі престольну величаву церкву св. Софії, яку вибудовано заходом Великого князя Ярослава Мудрого та посвячено в присутности представника папи Римського, легата Алексія. Сей дорогий памятник св. єдности української церкви з католицькою хотів митрополит задержати в своїм посіданню. В тій цили вибрався він до Київа та як товариша подорожі взяв собі св. Йосафата. Як тільки вони прибули до Київа, ще того самого дня пішов св. Йосафат до Печерської Лаври, яка належала до незєдинених монахів. На вістку, що в монастирі є „душохват", в одній хвилі збіглися всі монахи та почали зневажати св. Йосафата. На просьбу св. Йосафата ігумен приказав монахам успокоїтися. Тоді промовив св. Йосафат, отсими, повними любови словами: „Я прийшов тут, щоби побачити се місце, славне старинністю та віддати честь св. мощам, які тут находяться. Радо останусь з вами, коли покажете мені дорогу правди зі св. Письма, науки св. Отців і церковних книг." Св. Йосафат попросив церковні книги. Як йому подали біблію і богослужебні книги в церковно-славянській мові, почав їм доказувати потребу церковної єдности. Св. Йосафат пригадав їм з історії, що в тім часі, як Русь-Україна охрестилася за князя Володимира Великого, грецька церква була злучена з католицькою та що київські митрополити найдовше держалися св. єдности. Дивувалися монахи, як почули тільки свідоцтв проти своєї блудної науки з власних церковних книг. В Київі навернув св. Йосафат до св. єдности двох незєдинених священиків, яким митрополит поручив опікуватися церквою св. Софії. (Далі буде).

—o—

Чудесне вирятування черниці

В часі катастрофи в Ліоні, склалася дуже цікава подія чудесного вирятування черниці сестри Бляндини. Цю черницю в сні заскочила катастрофа обсунення гори. Земля, що зсувалася, кинула її враз із її келією на приземля дому, а кусні даху й румовище інших домів, що лежали вище, прикрили її грубим шаром. З цього страшного гробу добув її щасливо рятунковий відділ, почувши як вона взивала помочі.

Рятункова робота вимагала великої обережности, так що завізвали до нької чотирьох робітників спеціялістів. Треба було насамперед обережно, при помочі мотик і лопат викопати щось ніби тунель крізь румовища широкі на шість метрів. Робота була тим небезпечніша, що понад головами працюючих, стромили мури, що в кожній хвилині могли завалитися.

Вкінці, по кількогодинній праці, один із робітників побачив лице черниці. Нещасна взята була мов у кліщі між матераци свого ліжка й інші відламки й не могла зробити ні найменьшого руху. Тільки голова оберталася в малому заглибленні, що утворилося на ліжку в чудесний спосіб.

Рятункова акція ставала щораз труднїша. Найменьша необережність могла спричинити смерть присипаної черниці. та вкінці чотирох робітників успіло вивести на денне світло сестру Бляндину, яка що йно тоді зімліла з вичерпання.

Так милосердний Господь вирятував від смерти в чудесний спосіб цю, що віддалася Йому на службу.

—o—

Тихий герой обовязку

Герой це людина, що довершує якогось великого діла з нараженням або й жертвою життя. Звичайно називаємо героями тих, що в бою жертвують життя за волю рідної країни.

Та є й тихі герої, які в звичайному буденному житті, при щоденній праці довершують геройських діл.

Таким героєм є Ввіліям Бовл, машиніст залізниці Бостон-Мелі. Він вів поспішний поїзд. В часі одної їзди він нагло занедужав і чув, що його покидають сили. Знав, що до стації не зможе доїхати. А тут кожна хвилина грозила катастрофою. Останнім зусиллям звернув поїзд на якусь стару бічницю й освободивши так залізничий шлях і вирятувавши може сотки людей від смерти й каліцтва, по кількох хвилинах помер.

Мумія, що заповідає війну

Мумія це тіло покійника забезпечене так, що не псується. Славні єгипетські мумії, що перетрівали в гробівцях по кілька тисяч літ. Такі мумії робили Єгиптяне не тільки з людських тіл, а й із тих звірят, що їх почитали як святих. (Єгиптяне були погани).

Про одну таку мумію оповідає славний основник пластового руху льорд Боден Повель.

Він на річному бенкеті „Клюбу Наметів" себто прихильників проведення всего літа на свіжому повітрі. заявив, що один його приятель має мумію святої єгипетської птиці, кригульця, яка має цю незвичайну прикмету, що заповідає війну.

А саме перед бурською війною в 1899 р. завважали, що забальзамований кригулець крівавить. І це крівавлення трівало аж поки Англійці не замирили з Бурами.

— Я сам — казав льорд Боден Повель — бачив дивну прикмету цеї птичої мумії.

В 1914 р. кров появилася знов і спливала аж до 1918 р.

Ця правдива чи случайна здібність пророкування війни є причиною, що власник мумії, а за ним Боден Повель боїться, щоб мумія кригульця не дісталася в непокликані руки, які моглиб при його помочі викликати трівогу, а може й вибух війни.

Тому Боден Повель не хотів подати близчих подробиць про власника мумії, ані де вона тепер переховується. Завважав тільки, що кригулець є в одному приватному музею.

—o—

ПОВІНЬ У ЧЕХОСЛОВАЧЧИНІ

З Праги доносять, що в околиці міста Шітенгофен у північно-західній Чехословаччині виступили ріки й потоки з берегів і залили велику частину міста. Повінь спричинило стоплення снігу, який недавно там впав. Прикордонне місто Егер і околиці навістила страшна буря, що наробила багато шкоди.

НОВЕ ПОВСТАННЯ КУРДІВ

АТЕ доносить, що в Іраку вибухло повстання Курдів. Провід над повстанцями взяв шеїк Магмуд. Англія вислала проти повстанців сильні військові відділи, а передовсім багато військових літаків.

ЗАЛІЗНИЦІ в СССР МІЛІТАРИЗУЮТЬ

Совнарком рішив усі совітські залізниці змілітаризувати то є піддати військовим приписам, бо в останних часах не було там порядку. За всякі провини будуть карати залізничників полеві суди. Нагляд над залізницями віддали ДПУ.

ЗАВОРУШЕННЯ в БАРЦЕЛЬОНІ

В Мадриті генеральний страйк скінчений, а натомість вибух у провінціональних містах. В Барцельоні прийшло на днях до кровавої сутички між робітниками і поліцією. В сутичці вбито 4 особи, а 12 поранено. Опріч того були сутички в Севілі, де студенти уладили демонстрацію проти губернатора. Університет замкнено.

Найстрашніша воєнна отруя

Страшна була остання світова війна — та вона іграшка супроти воєн у будучині.

Вже в часі світової війни вживали повзи, літаки та трійливі гази.

Для цивільного населення, що живе навіть далеко від боєвої лінії, найнебезпечнійші літаки, що кидають трійні, гази. Є вже і такі літаки, що можуть літати кількадесять годині пролетіти за цей час кілька тисяч кільометрів. Летуни кажуть, що боєві літаки можуть залетіти 600 кільом. у глибину ворожої країни. Значиться пр. у нас нема ніодного села, ніодного міста, що булиби безпечні перед затроєнням.

Світова війна виявила, що в початках, коли вперше вжили на війні трійливих газів і вояки не мали ще ніяких засобів оборони перед газами, втрати були дуже великі. Нераз гинули цілі куріні на протязі кількох хвилин. Аж як стали вживати протигазових масок та інших засобів, втрати зменшились.

В часі світової війни найнебезпечнійшим трійким газом був іперит. Він належить до газів їдких. Тому американці й Москалі називають його муштардовим газом, бо має запах ковбаси з муштардою.

До запаху іпериту людина привикає скоро й перестає відчувати його. Це саме дуже небезпечне. Коли 21 березня 1918 р. Німці обстрілювали іперитом становища англійської артилерії під Амієн, Англійці, почувши запах муштарди наложили маски, але по якімсь часі не чули вже запаху й познимали маски. На другий день більша частина вояків цеї артилерії, обстрілюваної іперитом, пішла до шпиталю в тяжкому стані затроєння.

Вживається іпериту в стані течі. Можна його кидати на ворога стрільнами з гармат і летунськими бомбами, або й розливати прямо з літаків при помочі спеціяльних приладів. Розлитий іперит зачинає під впливом сонця та вітру парувати й наповняє повітря довкола трійкою парою, що її оком дуже тяжко завважити. Цей газ однаково небезпечний і як теч і як газ, коли тільки найменша каплина впаде на тіло. Коли діткнемося предмету зрошеного іперитом, можемо перенести його зівсім несвідомо на ріжні части тіла або передати його другим. Зараження можна пізнати щойло по зарумяненні шкіри. Зявляються ці познаки щойно по 6—12 год. а навіть пізнійше. Небезпечний це й цим іперит, що слабкий його запах легко може ворог прикрити іншим сильнішим запахом.

Обяви недуги бувають ріжні: робиться людині слабо, хочеться блювати, болить голова, дістає хрипку, сухий кашель і сонність. Рідко дається завважити загальне піднесення, що обявляється криком і маяченням. По кількох годинах недужий чує напругу колення в очах, повіки отвирає з трудом і не терпить світла. Незалежно від загального ослаблення обявом затроєння іперитом

К. Л. 4)

З ТЕМРЯВИ НА СВІТЛО

— Щож варто життя без веселощів — думав він собі. — А вони жиють тихо, працюють і моляться, ніяких веселощів не признають.

А Киприян, як із малку, так і тепер любив часом піти на гулянку з веселим товариством. Тоді відразу з поважного вченого перемінювався в розгульного юнака. За чашами вина забував про повагу свойого становища. Як колись учнем, пив, жартував, доказував тоді. Та не брав уже участи в бійках і в нападах на жидівські доми. Одну гарну прикмету своеї вдачі задержав і тепер. Коли довідався, що його учні зробили погром жидів, старався зараз направити кривду. Тільки тепер не йшов сам, а посилав свойого раба Грека Ксенона й він залагоджував усе.

Раз по такій пиятиці, крикнув хтось із гуртка:

— Ходім бити християн! Вони вороги цісаря.

— Ходімо, ходімо! Геть із християнами.

І пішли.

Пішов і Киприян. Очевидно, не на бійку, а думав, що як вийдуть з таберни, на свіже повітря, вдасться йому їх опамятати й став відмовляти товаришів:

— Даймо спокій, товариші! Не ялося воно. Що нам християне винні!

Та не вдалося йому пересвідчити їх. Пішли. Ішли, де тільки знали, що там живуть християне. Очевидно, нападали тільки на бідаків, бо до багатших домів, добре забезпечених, де було більше служби, не мали відваги.

Киприян іще з двома товаришами, що теж не хотіли брати участи в нападах, ішов по заду з цікавости, щоб знати на кого вони будуть нападати. Думав собі:

— Завтра пішлю Ксенона, хай їм винагородить кривду.

Отак зайшов за ними на старе місто аж до воєнного порту. Чує в гурті кричать:

— Там у цім домику живе їх священик! Старий, та в нього є гарна дочка.

І гуртом подалися туди. Старенька хатина була зачинена. Всі вже спали. З криком кинулися пияки до головних дверей і стали їх виломлювати. Чути було, як у хаті заметушилися, блимнуло світло, а потім згасло.

Каже один із двох, що йшли з Киприяном:

— Ходімо, може треба буде рятувати невинних людей перед цими шибайголовами. Я знаю цього старця, жреця християн. Він дуже добра людина. Живе сам з дочкою. Жінка його давно померла.

— Ходімо — сказав Киприян.

А ті вже нищили все в хаті.

Почув Киприян:

— Де, старий, твоя дочка? Скажи, де ти скрив її?!

Та старий священик на це тільки одно відповідав:

— Нема її тут!

Деякі з гурта бралися вже бити старця.

Тут вмішався Киприян:

— Товариші, киньте це, йдіть відсіль, а то будете зі мною мати справу!

— Що ти обстаєш за цею християнською собакою — закричали його.

— Так, обстаю — крикнув Киприян і станув так рішучо, заслонюючи собою старця, що напасники мимоволі подалися назад. А коли побачили, що біля Киприяна стоїть ще двох, готових виступити проти них, винеслися.

Тоді старець став дякувати Киприянові й його двом товаришам:

— Дякую вам, дякую, що оборонили старого.

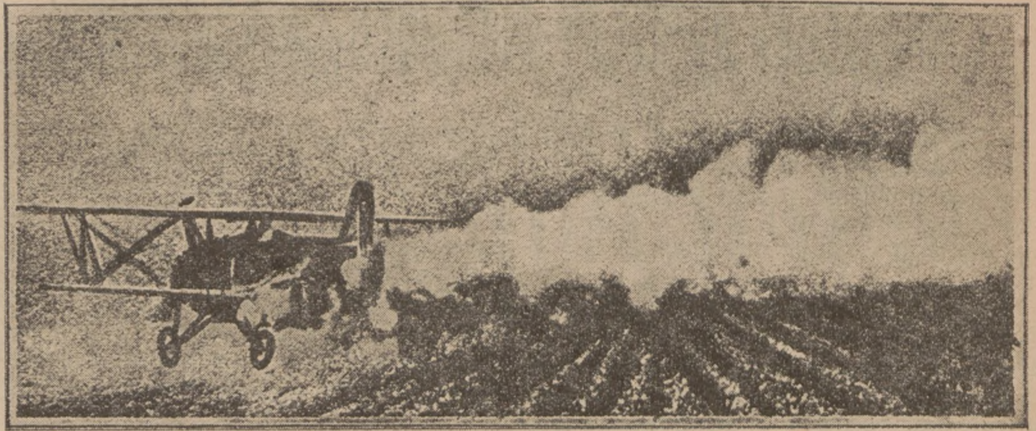
— Оборонили ми тебе, та бачу, шкоди вони тобі вже наробили.

є горячка що часом доходить до 40° й нераз тріває дуже довго.

Іперит проїдає тіло чоловіка, всюди де тільки торкнеться його. Легко продістається крізь одяг, обув й шкіру в середину тіла, а як дістанеться до легенів то майже все людина вмирає. На шкірі іперит викликає червоні міхурі.

Перша поміч при затроєнню іперитом така: коли на тілі є каплі іпериту, треба їх зараз зняти обережно бібулою або ватою, не витирати, щоб не розмазати отруї по здоровому тілі. Робити це треба зараз, бо вже за хвилину іперит всякає в тіло. Потім треба вмити лице, переполокати очі, ніс і рот 2% боровою кислотою. Руки й інші відкриті части тіла вмити в чистім літеплі з милом.

Затроєні не повинні дотикати руками лиця й інших частей тіла. Коли на шкірі затроєного появляються червоні пятна, треба його зараз вислати до шпиталю.

Боєвий літак затроює воздух.

Назва „іперит" походить від бельгійської провінції Іпери, де вперше вжили цього трійного газу (1917).

„ПОКАЯНІЄ" БУХАРІНА

ПАТ доносить, що оголошено заяву Бухаріна, в якій він прилюдно признається до своїх похибок і кається зате, що належав до т. зв. правого ухилу між большевиками.

ВИГОЛОДЖУЮТЬ ВІРУЮЧИХ

Большевицька влада видала розпорядок, що особи, які мають звязок з релігією, отже не тільки духовні, але члени парохіяльних комітетів, управ релігійних громад, ба навіть малярі, що малюють церкви, не мають права діставати продукти з кооперативних крамниць.

РОЗБРОЮЮТЬСЯ... і ЗБІЛЬШУЮТЬ БЮДЖЕТ НА ФЛЬОТУ

З Парижа повідомляють: фінансова комісія у франц. порляменті ухвалила на днях бюджет воєнної фльоти на 1931 рік, який передбачає 1.517 міліонів (більше ніж $1^1/_2$ мілярда) франків розходу або 30 міліонів більше ніж у минулому році. Від 1927 р. будує Франція що року 40 тисяч тон кораблів.

ЗИМОВІ СВЯТОЧНІ ФЕРІЇ

Шкільні зимові святочні ферії триватимуть в цілій Польщі від 20-го грудня ц. р. до 2-го січня 1931-го року включно.

РОЗБИТТЯ АНҐЛ. КОРАБЛЯ

Англійський корабель, що виїхав на днях з Лондону до полудневої Америки, розбився на скалистім побережжі Портуґалії. Португальський човен виратував 250 подорожних. Між подорожними була англ. княжна Гемілтон.

СВІЧКА НА 150 ЛІТ

Союз гарматчиків (артилєристів) у Відні справив до костела величезну свічку, що важить 260 кг. Свічка буде горіти в честь памяти погибших на війні австрійських гарматчиків і має вистарчити, як обчислюють, на 150 літ.

— Це дурниця — відповів старець я боявся тільки за дочку.

— А де твоя дочка? — спитав знайомий старця, цей самий, що закликав Киприяна й товаришів іти боронити старця й дочку.

— Вона втекла в город — відповів старець.

За хвилину вернула в хату молода, може пятнацятьлітня дівчина, дуже гарна. Вона бачила, що напасники відійшли й думала, що батько сам у хаті й увійшла безпечно в хату, трівожилася тільки, чи її батечкові не зробили напасники що лихого.

Та як побачила в батька трьох чужих людей, скрикнула з жаху:

— Ах! — і хотіла тікати.

Та батько їй:

— Не бійся, Маріє, це добрі люде, вони оборонили мене перед напасниками.

Дівчина лишилася й поклонилася гостям. Аж тепер завважала, що один із гостей, знайомий і каже:

— А й Тулій Пріск тут!

На це Киприян:

— Він закликав нас, щоб ми йшли вас боронити.

Дівчина осміхнулася й каже до Тулія:

— Дякую тобі, благородний Тулїє!

— Нема за що! — відповів Тулій. — Це обовязок кожного боронити невинних людей.

Ще хвилину розмовляли, а на відхідньому каже Киприян:

— Старче, зробили тобі мої товариші шкоду, я хочу тобі її винагородити.

На це старець:

— Не треба, не треба! Ця шкода, то дурниця!

А дівчина:

— Я дякую вам, що ви батька мойого вирятували. Це важніше. Тамто річ набута.

Попращалися. На відхідньому каже Киприян:

— Старче, коли не забороннш мені, то я буду до тебе частіше заходити на розмову. Ти християнин, а мене ваша віра цікавить не від сьогодні.

Старець йому:

— Просимо, просимо! Раді витати час у наших убогих хоромах.

Розпращалися, вийшли. Дорогою каже Тулій Киприянові:

— Що, впала тобі в око гарна Марійка? От, і готово небаром весілля бути.

Киприян зашарився на виду, мов соромлива дівчина:

— Ні, я справді зацікавився християнською вірою, хочу її пізнати.

— Хочеш стати християнином?

— Ну, це ні! Хочу тільки пізнати їх науку тай тільки — відповів Киприян уже спокійно.

Киприян таки частенько заходив до старенького християнського священика. Звався він Кикиліян.

Спершу може радше заходив тому, щоб побачити його гарну донечку. Любо тай мило було йому глянути на неї, а ще любіше поговорити з нею. Бо й була вона якась така інакша, як усі інші картаґінські дівчата, що він знав їх. Така якась привітна, така ввічлива, а така тиха, а як говорила то так розумно, мов старший досвідний муж.

Любив слухати її мови вчений учитель реторики Киприян.

Та чим дальше, тим більше, тим уважніше слухав він і старого священика, а чим більше слухав, тим більше переймався його науками. Щораз більше розумів, щораз ясніше ставало йому, що віра, що її проповідує цей старець, одиноко правдива. Бачив Киприян, що хоч старий священик не так високо вчений як він, а вміє переконати його.

І нераз заявляв Киприян священикові:

— Чим довше слухаю тебе, тим більш переконуюся, що моя наука ніщо проти твойого знання.

А священик на те:

(Дал. буде)

Індійські делеґати жадають незалежности

Засідання конференції „Округлого Стола“ відбуваються при замкнених дверях, а всякі вістки з неї дістаються до часописів щойно тоді, коли перейдуть через цензуру трьох спеціяльних урядників.

На останнім засіданню конференції виступив відомий індуський ліберальний політик Бахатур Сапру і заявив, що Індія жадає рівноправности в складі Британійської Імперії і, що вона ту ціль осягне. В імени індійських князів виступав магараджа Вітамера, який в імени Індії підписав в 1919 р. версайський договір і тепер підчеркнув льояльність інд. держави супроти Імперії і короля. На його думку одинокий вихід з теперішнього положення це утворення всеіндійської федерації.

Слідуючий делеґат др. Мундже виголосив довшу промову, в якій м. ин. сказав таке: „Англійський нарід, а може й англійські офіцири думають, що вони можуть здавити національний рух між Індусами і деморалізувати індуський нарід. Ви думаєте, що всі ці труднощі можна побороти засобами насильства. Але—я заявляю отверто і щиро—ті часи минули і вже ніколи не вернуться, коли можна було індуський нарід залякати вжиттям фізичної сили. Я ніколи не погоджуся з тим твердженням немовби індуський нарід не міг охороняти своєї держави і немовби внаслідок того англійський нарід був обовязаний взяти на себе відповідальність за оборону Індії“.

Після нього виступив представник Магометан Мухамед Алі з такою заявою: „Я вернуся до рідного краю лиш тоді, коли зможу йому принести свободу. В противнім разі я волію вмерти на чужині. Я не прийшов просити для Індії статуту домінїй, бо не вірю у досягнення того статуту. Мій обовязок жадати повної незалежности Індії. У нас тепер нема згоди і ви володієте нами, але коли ми обєднаємося, тоді ви вже не зможете нами володіти. Тоді верховодство Англійців в Індії впаде. Але приязнь між Англією й Індією повинна лишитися.

Дві залізничі катастрофи в Франції

Поспішний поїзд упав до ріки.

Поспішний поїзд, що виїхав з Парижа, вискочив із шин біля стації Удон. Льокомотива, вагон з багажами і два особові вагони вискочили зі шин і скотилися до ріки Льоари. Інші вагони сильно ушкоджені. На щастя у двох перших вагонах зовсім не було подорожних.

Передтим падав зливний дощ і ріка виступила з берегів. Випадково катастрофа обійшлася без більших жертв. В ріці втонув лиш машиніст поїзду. З подорожних є 4 особи тяжко ранені а 10 легко. Всі вагони в ріці перешукали і в ніоднім не найшли людських жертв.

Друга залізнича катастрофа приключилася у східній Франції. На зал. стації Льонгіон особовий поїзд вискочив із шин. Один залізничник убитий а два подорожні тяжко ранені.

РЕВІЗІЇ Й АРЕШТУВАННЯ

Тернопільська поліція перевела ревізію у 5-ох укр. адвокатів: д-ра О. Олійника, д-ра Вол. Лисого, д-ра І. Якимчука, д ра Дм. Ладики й д-ра Луки Онуферка. Всіх по ревізії арештовано. При ревізії шукали за матеріялами до пацифікації й до останніх виборів. Д-р Якимчук як повновласник листи ч. 11 і д-р Олійник як його заступник не могли через те бути при скрутинії вислідів сенатських виборів з тернопільського воєвідства. Крім того були ревізії й арештування у Львові, в Равщині, Радехівщині, Копичинцях і Заліщиччині.

Опріч того були ревізії: в Батятичах, Стрептові, Желехові Вел, Ясениці Руській, Добротворі, Вирові, Сільці Беньковім і Дернові.

В Сільці Беньк. переведено ревізію в о. Івана Пелеха, в чит. „Просвіти“, кооперативі, церковнім склепі, дальше в громадян: Миколи Войтовича, Степана Ващука, Семена Демчини, М. Королевича, Петра Бойцуна, Семена Марисюка і Миколи Рочковського.

СЛІДСТВО В СПРАВІ МЕДАЛІВ

На Угорщині знайшлися такі підприємці, що дали вже вибити медалі з подобою архикнязя Оггона Габсбурґа. На медалях був напис: „Отто II, наслідний король Угорщини“. За це будуть підприємці тепер віповідати в суді.

УКРАЇНСЬКЕ ПАЛОМНИЦТВО

Спогади і гадки паломника з подорожі до Люрду в липні 1930 р.

6. Люрд (Lourdes).

(Продовження).

В пресі кипіла шалена боротьба.

Ліберально-масонська преса закидувала ошуканьство і поширювання забобонів. З Бернадети зроблено епілептичку, каталіптичку, істеричку,і Бог-зна що... Накликували владу, цькували до репресій. Та гідно й мужно станула тоді в обороні правди в ри, та свободи совісти французька католицька преса. Найкращі уми й талани, які мала Франція станули до рішаючого бою з сатаною і його рабами.

За той час місцеві власти в Люрді замкнули й опечатали Масабієльську печеру, численні вота і грошеві офіри, сконфіскувала, а вхід до печери забила й обставила вартою.

Як колись гріб Спасителя.

Але як там так і тут, супроти Волі й Сили Божої, ненависть безсильна.

Під напором публичної опінії Наполеон III телеграфічно зніс усі заборони влади і приказав печеру отворити, а людей не обмежувати в їх свободі віри. Оповідають, що такого дня радости як тоді в Люрді, не було й не буде.

В Люрді закипіло нове життя. Ожив безлюдний досі пустар за мостом. Печеру й жерело впорядковано і приступлено до будови святині. Душею всего що тепер творилося, був той самий Люрдівський парох о. Пейрамаль, котрому Бернадета двічи переказувала бажання Пречистої Діви, мати тут свою каплицю.

Із жертв, що наплинали з цілого світа, стала підніматись у гору величава святиня, діло достойне Цариці Неба і землі. Печеру загороджено залізною кратою як каплицю, уставлено в ній престіл і завішено золоту лямпу. А на тому місці, де Пресвята Діва 18 разів явилася бідній пастушці, уміщено її марморну статую таку, як її описали Бернадета.

Дня 18 січня 1862 року появилося нове послання епископа з Тарб, котрим він — з застереженням апробати Найвисшого Римського Архипастиря — признає Обявлення Пречистої Діви Марії в Масабієльській печері в Люрді за стверджене і закликує всіх вірних поклонників і почитателів Пречистої у цілому світі о поміч для двигнення в її честь гідної святині, як се було її обявленим бажанням.

Сей поклик найшов бажаний послух у цілому світі. З найдальших сторін напливали жертви, будівля поступала швидко. Та серед руху й гамору прочан і робітників ніхто — хиба що її хто знав, не пізнавав бідно одягненої сільської дівчини Бернадети, котра приходила там молитися. Вона ходила до монастирської школи в Люрді, де була найпримірнішою ученицею.

Дня 4 квітня 1864 року обняла Церква цілу гору „Масабієль“,яку їй місто формально подарувало, в своє посідання. При невтихаючому гомоні всіх дзвонів міста, посеред повіни ґірлянд барвних квітів, попід луки тріюмфальних брам, в окруженню многотисячної про-

З мандрівки по Підкарпатській Руси

Довгою неширокою смугою здовж південних збіг Карпат тягнеться гарна, так довго забута частина української землі т. зв. Підкарпатська Русь. Під цею назвою входить ця країна в склад чехословацької республики. До розпаду Австро-Угорщини належала до Угорщини. Недавно відвідав її один Чех і так описує в чеських часописах (подаємо в виїмках):

«Відвідайте Підкарпатську Русь! Се цікава країна. Відвідаєте її раз, відвідаєте напевне і в друге, полюбите її. Ніде не знайдете на такім розмірно невеличкім просторі стільки цікавих противенств. Є тут великі рівнини з ланами кукурузяних і соняшникових піль — початки широчезних мадярських пушт, є тут високі гребені Карпат, дико розкинених довгим луком у північній части Підкарпатської Руси, що нераз сягають вище ніж дві тисячі метрів, є тут виноградники з найліпшим у всій чехословацькій республиці виноградом, великі овочеві сади зі знаменитими овочами та безконечні, сумні пасовища, неуправлені лани землі, що ждуть на плуг і збіжжа, кинене людською рукою. І тут є вкінці глибокі, темні, просторі та гідні подиву праліси, може одинокі в Европі, в порівнанню з якими чеський бубінський праліс подобає на ідилічний садок. Медведі, рисі, дикі кабани, дикі коти, груба звірина найріжнішого роду оживляє ті мовчаливі темні ліси, що у своїй ненарушности та дикости уявляють собою образ одинокої, незабутої краси та грози.

Від Кошиць (місто в Словаччині) поїзд звертає до Нового Міста біля Шіц-Штору. Тут перед нашими очима отвираються наче стіл рівнини. На них пасуться стада рогатої худоби та коней.

Потім ідете скоро — вже Підкарпатською Русю — попри мутні води та дико пошарпані береги Тиси вже на схід. Минаємо Чой, Бетю (від галуження на Ужгород і Мукачево), Берегово, Карлово над Тисою, Хуст і проїздимо 65 км. дороги, що переходить румунською територією так що подорожуємо і чужиною... а біля Терешви віздимо знову на територію Чехословацької республики.

Церква в Ясіню.

Характеристична країна, характеристична ноша селян, характеристичні будинки. Рахів, Білина, Лазні Кваси — а вже витають нас перші хати гуцульської столиці, найцікавішого міста Підкарпатської Руси — Ясіня. Правобіч шпиль Говерлі високої дві тисячі метрів, лівобіч багато шпилів: Близниці — 1.883 м, Менчіль — 1.405 м, Вижна Прелука — 1.129 м, Стіг — 1.707 м. й інші.

Поїзд стає і ми в найбільш на схід положеній місцевости чехословацької республики, в Ясіні. Варта ця подорож того! Привитають вас не лише природна краса, а також побутові прикмети, якими почванитися може мало яка країна! Пізнаємо гордих, гарних Гуцулів, аристократію українського народу на Підкарпаттю, пізнаємо вбогих зубожілих горожан Верховин і хліборобів Мадярів на рівнинах при Тисі, метких, неструджених торговців Жидів, підприємчивих Німців. Коли схочете, пізнаєте Циганів, той народець такий дивний та цікавий, що доповнює пестрий калейдоскоп Прикарпатської Руси».

ВІРОІСПОВІДАННЯ В ЧЕХОСЛВАЧЧИНІ

Є їх около 20. На чолі йде римо-католицька церква з 10,384.833 членами далі греко-католицька з 535.450, чесько-словацька з 525.450 й евангелицька з 535.382. Повище стотисяч числять: жиди (452.342), чесько-евангелицька братня церква (233 868), гельветсько-реформована (207.906). Православна церква має 72.925 душ, старокатолицька 20.255, методисти 1.455. Нижче 1000 членів мають церкви вірменська, англиканська, й малі протестантські. Безконфесійних є 724.507.

ТРУП УДАРИВ ЛІКАРЯ

Одному з паризьких лікарів трафився такий випадок. Він робив секцію трупа і в тій цили розтяв шию, щоб відслонити якийсь нерв. В одній хвилі труп підніс руки із цілим розмахом ударив пястуком лікаря в лице. З переляку лікар зімлів, а коли по кількох минутах прочуняв, побачив, що рука сторчить дальше як у хвилі удару. Очевидно, що причиною руху руки трупа було діткнення ножем нерву на шиї трупа, якого смерть очевидно була стверджена.

—с—

цесії й супроводі чотирох соток священиків, утаєний у Найсвятійшій Евхаристії сам Спаситель поблагословив печеру „Масабієль" посвячену в честь Його Преч. Матери.

В той памятний день не було в Люрді людини, якаб не брала участи в сій процесії. За винятком двох осіб: — Бернадети — і старого о. Пейрамаля. Бернадету зложило на той час Провидіння тяжкою недугою у ліжко. Сеж не діялося для її звеличення. А людські серця й уми так легко доступні підшептам самолюбної гордости... Мабуть що від сеї тяжкої спроби і боротьби хотіло охоронити її Провидіння.

А старий парох о. Пейрамаль...

Зложений смертельною недугою, бажав бодай крізь вікно споглянути на велич дня, котрого вичікував і для котрого мозолився невпинно всіми своїми силами й цілим своїм єством, та не міг.

Не бачив сего вимріяного і вимоленого собою дня, може тому, що колись домагався доказів. Як колись Мойсей, що за одну хвильку зневіри і сумніву, не бачив обіцяної землі...

Бернадета, доповнивши свою початкову освіту вступила в 1865 році до монастиря і як сестра милосердя закінчила своє тихе й праведне життя в Невер 16 квітня 1879 року.

* * *

Огже до того обявленням Непорочного Зачатія Пречистої Діви Марії вславленого і освяченого, та безліччу чудес голосного міста Люрд приїхало дня 12 липня 1930 року, о 12 годині в ночи перше українське паломництво з Галичини.

Закватирувавулись у готелях „Бельві" та „Нувель". Паломники, струджені дорогою вже по впівночі поснули кріпким сном і заспали ранішню заграву. Вивішена в готелі картка сповіщувала, що о годині 8 відслужить Владика св. Службу Божу в базиліці.

В тій базиліці є властиво три церкви — долішня, середуща і горішня одна над другою. Найбільша і найкрасша горішня церква; найповажніша і найтихша, середуща. Тут саме в тій середущій церкві правив наш Владика свою першу в Люрді Службу Божу.

У горішній церкві правили Сл. Божі інші наші священики.

Церква богата, самі вота і жертви. Престоли понумеровані. Одна із наших Служб Божих, приміром, правилась при престолі ч. 59. За такий один престол як сказав наш Владика, можнаб у Галичині поставити цілу церкву з урядженням. У всіх трьох церквах тої Базиліки не було тої неділі 13 липня місця, через ціле передполудне при всіх вівтарях безперервно правилися Служби Божі. При головному престолі була архієрейська Служба Божа, правлена англійським єпископом з Ліверпулю. А навкруги при всіх иньших, правили священики: англійські, німецькі, українські, італійські, хорватські, мадярські, навіть один священик мурин.

Який грімкий, який могутній голос такої спільної молитви людей ріжних племен, народів і рас.

Пригадувалися слова: „Се бо от нині ублажать мя всі роди".

(Далі буде).

Діточі забавки зперед 3000 літ

Археольогічна американська місія (виправа, що занимається розкопками в пошукуванні за старинними памятками), що працює тепер у Греції, на землях старинного Коринту в відкопаній домовині дитини найшли ріжні предмети, що всіх дуже зацікавили.

В цій домовині, що походить зперед трьох тисяч літ, найшли малого коника виліпленого з паленої глини та поколірованого. Крім цього найшли там малий панцир з виправленої шкіри, бронзовий шолом, металевий гребінець та кілька глиняних вазонків — коротко чим бавилася дитина перед 30 століттями. Цікаве, що на нозі коника було вирите назвище майстра, що зробив цю забавку. Він називався Фільоклідес.

Найменші держави Европи

Найменших держав в Европі є 5.: Андора, Ліхтенштайн, Люксембург, Монако і Сан Маріно. Найменша з найменших Монако має $1^1/_2$ кв. км. поверхні і 25 тисяч мешканців. Державний устрій там є конституційно-монархістичний. Від 1922 р. на княжім престолі сидить Людвик II. Своїх грошей це князівство не має, але послугується французькими й італійськими грішми. На території Монака є відоме касино Монте-Карльо, куди їздять багачі програвати гроші — це світова столиця гри. Сан Маріно має 61 кв. км. поверхні, 13 тисяч мешканців і має республиканський устрій. Вживає італійських грошей. Продукує і виводить знамените вино. Князівство Ліхтенштайн має вже 159 квадр. кільом. поверхні і 13 тисяч населення. Устрій держави конституційно-монархістичний. Краєм володіє князь Іван II. Андора має вже 452 квадр. кільометри і 6 тисяч населення. Устрій краю республиканський, але під протекторатом Франції. Грошей вживають там французьких і еспанських. Край цей відомий з продукції овечої вовни. Найбільше мешканців має князівство Люксембург, бо аж 261 тисяч, що живуть на 2586 квадр. кільом. На престолі сидить княжна Шарльотта. До найменших держав належить тепер також Ватикан.

Позичка Польщі за сірники

Польський уряд підписав на днях договір зі шведським сірничаним концерном в справі видержавлення сірничаного монополю. Польща одержить за те позичку 290 міліонів золотих. Прихильна урядові преса пише, що це величезне досягнення уряду, бо тепер внаслідок світової кризи дуже трудно Польщі дістати позичку. Що Польщі трудно дістати позичку, це знаємо і без санаційної преси і це не цікаве але, як знов опозиційна преса доносить, що ціна сірників підскочить, це вже цікава річ і цего „величезним досягненням“ назвати не можна, бо хоч Шведи дадуть позичку около 30 міл. долярів на низькі відсотки, то населення заплатить той процент з процентом, як купуватиме сірники по дорожшій ціні.

—o—

Як Голяндці боряться з морем

Голяндія, країна над Північним морем. Із цим морем Голяндці ведуть безнастанну боротьбу. Стараються видерти йому як найбільше землі. Роблять це при помочі велитенських гребель і там. Більшість Голяндії, це земля видерта морю. Саму середину країни занимає великий Зойдерський залив, що до XIII століття був цей залив середземним озером, що занимало четвертину всеї Голяндії. Голяндці хочуть знов відтяти це озеро від моря, а потім випомпувати з нього воду. На осушених намулищах, що дуже родючі будуть засівати збіже, що вистане на виживлення яких 300 тисяч людей. Тама, що її будують це справжнє чудо новочасної техніки.

Праця над цею величезною тамою вже на покінченні. Почалася була робота ще минулого року. Великани-черпаки т. зв. багери черпали намул із озера й сипали його там, де будували таму. На намул давали шари піску та маргляю й укладали фашини. Невсипущою працею довели тепер це велике для них діло. Тама готова.

Так Голяндці здобули нову землю, добру під управу збіжа й городовини. А треба її їм дуже. Бо в Голяндії живе їх там 220 людей на один квадр. кільометер, себто більше як двічи тільки що в нас у Галичині, а в нас уже тепер тісно.

Голяндці більще землі управляють під огородовину, а меньше на поля. Це їм більше оплачується, бо тепер мають дешеве збіжжа з заграниці. Також плекають богато расової худоби. Молочарство в них стоїть високо. Виробляють славний голяндський сир.

—o—

Посвячення фундаментів

Парохіяльної читальні в Делятині.

Дня 2-го листопада с. р. відбулося торжественне посвячення фундаментів під будову Читальні Парохіяльної ім. св. Покрови в Делятині. О год. 12·30 вирушив з місцевої церкви величавий похід процесії на місце будови.

О год. 1-ій резпочалася торжественна відправа. Посвячення фундаментів довершили: о. дек. А. Дмитраш з Заріча, о. сов. А. Добрянський з Луга, о. Ів. Колода і о. Золотий з Делятина. По посвяченню о. дек. Дмитраш парох Заріча в коротких словах пояснив значіння Парох. Читальні та загрів теплими словами до складання жертв на будову Читальні. По черзі промовляв о. сов. А. Добрянський.

Подаємо короткий зміст сеї дуже гарної проповіди: Просв та, поступ, культура, говорив о. сов. Добрянський, се ті приманчиві, пориваючі кличі, які від половини 18-го стол. лунають по всіх краях західньої Европи, а від більше як пів століття серед народу українського. Чимало вони обіцювали людству! Від них сподівалися всі кращих, ліпших часів, вигіднішого, приємнішого життя. Всі були певні того, що просвіта, культура і поступ заступлять людству Бога, церкву, релігію й дадуть йому повне щастя, справдішну радість з життя. І справді! Просвіта, культура, поступ дали людству дуже багато. Головно в техніці, величезних добутках і відкриттях. Ті добутки справді облекшують працю чоловіка, упримнюють йому життя, чинять то життя вигіднішим. Та таки не не найшов в них чоловік того, чого ожидав, без чого життя стається тягарем-мукою, не найшов повного внутрішнього вдоволення, не найшов того, що називаємо радістю з життя. Так! Кличі: освіта, культура, поступ, завели людство в його ожиданнях. На доказ того відчитав промовець деякі вискази мужів світової слави. Бо культура лише тоді правдива, коли образує не лише розум, але серце і волю, та творить великі й сильні характери.

Тож на заклик Святійшого Отця „Возглавити вся во Христі“ розвелася по цілім світі християнсько-католицьким т. зв. акція католицька, щоби духа Христового поширювати у всіх шарах людства. Видимим знаком тої акції серед українського народа карпатського підгіря є нинішнє свято, благословення основ під Парохіяльну Читальню в Делятині. Помилявсяб той, хто думавби, що Читальня покликана до життя для конкуренції з Читальнею „Просвіти“. Ні! Вона є випливом внутрішньої потреби серця тих громадян Делятинських, що почуваються не лиш вірними дітьми народу українського, але й вірними дітьми католицької церкви. Для хвали Божої й добра народу українського будуть працювати члени сеї Читальні. Вони певні того, що: Прийде час і задзвонять дзвони.

І по всій сумній Україні
Зрадіють сердець міліони,
Засвітить сонце на руїні.

Боже! Великий, Єдиний, благослови сему ділу, а Ти Матінко Пресвята помогай йому по всі часи.

О год. 14·30 відбулося святочне приняття гостей і членів. — Крім запрошених гостей, явилося 70 членів читальні. При веселій гутірці переплітаній діточими деклямаціями та відспіванню многоліття І. організаторови Впр. о. Стефанови Семчукови, Впр. о. о і Вп. гостям, — закінчено о год 18-ій святочне приняття.

* * *

При тій нагоді зазначуємо, що на нашу відозву поміщену в „Правді“ ч. 39 дня 5 Х. с. р. одержали тільки від Всч. о. Метропули декларацію на 100 зол. за що отсим складаємо щиру подяку і просимо о дальші ласкаві жертви.

За Виділ Читальні Парохіяльної ім св. Покрови в Делятині о. Захар Золотий голова, Чорний Дмитро секретар.

НЕБУВАЛА ЗНИЖКА КУРСУ ЧЕРВОНЦЯ

Радянська валюта страшенно впала. На варшавській чорній біржі почалася від 21 листопада велика подаж червінців, причім жадали всего 4·70 зол. Так низько ще не падав червінець (10 рублів). Зза кордону доносять, що червінець на всіх біржах упав.

БУРІ І ЗЛИВИ

Над каналом Ля Манш і на побережі Атлянтійського Океану шаліє страшна бура. На француськім побережжі ріки виступили з берегів. З Антверпену повідомляють, що на ріці Скальді вода зірвала величезну греблю. Вода залила цілу околицю. В Брукселі шаліла оноді страшна буря, а відтак наступила злива. Одно передмістя залите водою, яка вдерлась до пивниць.

НАПЕРЕДОДНІ НОВОЇ ДИКТАТУРИ В ЕСПАНІЇ

Закордонна преса доносить, що в Еспанії хочуть завести диктатуру. Приготування до диктатури йдуть скорою ходою вперід. Цим разом диктатура буде складатися з трьох людей, а саме: ген. Мартінеза, ген. Аніда і бувш. міністра внутрішн. справ за диктатури Прімо де Рівери, ген. Сара, котрий тепер є військовим губернатором Мадриту. Тепер ідуть переговори з армією, щоб її перетягнути на сторону диктатури.

СКАЖЕНА СОБАКА В ШКОЛІ

В селі Кошелові в варшавськім воєвідстві вбігла до школи скажена собака, підчас науки кинулася на учеників і кільканацятьох покусала. Між дітьми повстав нечуваний переполох. На крик дітей прибігли селяни і вбили собаку. Є 12 покусаних учеників і учителька, яких відвезено до шпиталя.

Корабель зірвався і блудить по морю

Перед кількома днями перетягали Англійці з Портсмавсу до одної з шотляндських своїх пристаней старий зужитий лінійний кружляк „Конквест“, призначений на розібрання. В дорозі зірвалася нагальна буря, котра зірвала старий корабель з буксира і пігнала його далеко на море. На старім кораблі було всего шість осіб, котрі не могли нічого вдіяти, бо машини на кораблі відмонтовані. Зірваний корабель блукає по филях безмежного океану, а англійська фльота влаштувала на нього полювання. Та не легка то річ малим кораблям закинути линви на морського сталевого великана та ще серед постійно розбурханого моря. Покищо нема відомости, чи зловили блукаючий корабель.

Обірвалося 2 міліони кубічн. метрів земл

В місцевости Фішбах у Надренії в Німеччині приключилася на днях у копальні брунатного вугля страшна катастрофа. Обвалилося около 2 міліони кубічних метрів землі, які присипали живцем двох робітників. Засипаних дотепер не відкопали. Земля присипала весь матеріял, якого вживають до добування вугля т. зн. машини до вибирання землі, вузкоторові шини і тд. Опріч того знищений цілий сосновий лісок, що ріс невподалік. Причина катастрофи невідома. Однак догадуються, що причиною катастрофи була злива, що підмулила низші поклади вугля. На превелике щастя не було більше робітників крім двох на терені катастрофи. Матеріяльна шкода величезна.

Союз німецьких гірників оголосив, що від кінця війни по сьогоднішній день згинуло в копальняних катастрофах 10 тисяч робітників, а 70 тисяч було тяжче або лекше ранених.

—о—

ЦЕРКОВНИЙ КАЛЕНДАР

30. (17). Неділя 25. по Сош. Св. Григорія Чудотв. (Нині береться Служба Свщмч. Йосафата з Всеночн. з 12. с. м)

УСТАВ: Гл. 8. Євг. 3. Вечер. вел з Всеночн. Блаж. муж Гди возв. стхри вскр. 4 і свщмч. Йосафата 6. Сл. Свщм. Ін. догм. 8 гл. Вход. Прок. нед. Чтенія 3. Свщмч. Йосафата Литія Свщмч. Стхвні вскр. Сл. Свщмч. Ін Богор вскр. по гласу наславн. На благосл. хлібів. Богородице Діво 2 р. і троп. Свщмч. 1 р. Утреня вел. Бог Гдь троп вскр. 2 р Сл. Свщмч Ін. Богор по гласу троп Свщмч Катисм. рядов Сідалні вскр Полиєлей і Величан. Свщмч. Йосафата Ангельський Собор. Іпак й гласа. Сідальні свщмч. Йосаф. два без Богор третий зі Сл. Ін. Богор Степенна гласа. Прокім і Еванг. утр ряд (Де храм Прокім. Єванг. і стихра Свщмч) Канон вскр. Богор і Свщмч Катав. Отверзу По 3 п конд. ікос і Сідал. Свщмч По 6 п. конд ікос вскр. По 9 п Світил. вскр. Сл Священмч. Ін. Богор. світ. вскр. Хвалите стхри вскр. 4 і Свщмч. 4 з припів. зі стхвн. Вечерн Сл. стхра еванг. Ін. Преблагословенна. Славосл. вел. троп. Воскрес із гроба. Часи троп. вскр Сл. Свщмч. Конд. на 1 і 6. вскр. на 3 і 9 Свщмч. Сл. Божа. Антиф. нед троп вскр Свщмч. і Конд. вскр. Сл. конд. Свщмч. Ін. Богор вскр. по гласу конд. Свщмч. Прок Алл. і Прич. нед. і Свщмч. Апост. Єванг. ряд. і Свящмч

1.XII. (18). Понеділок Св. муч. Платона і Романа. 2.XII. (19). Второк Св. Прор. Авдія і св. мч. Варлаама. 3.XII. (20). Середа Св. Препод. Григорія Декапол. і свят. Прокла.

4.XII. (21). Четвер Воведеніє во храм Пр. Діви Марії.

УСТАВ: Євг. утр. Лук. 4. Веч. вел. з Все. ночним — Блаж. муж. Гди возв. стхр празн. 8. Сл Ін. празн. Вход. Прок дня Чтенія 3 празн- Литія празн. Стхвні празн. На благосл. хлібів троп. празн. 3. р. Утреня вел. Бог. Гдь. троп. празн. 2 Сл. Ін. 1 р. Катисми рядов Сідалні празн. Полиєлей і Величан. празн. і Сідал. пополиєл. Дальші Богослуження як тоді, коли на будень припадає празник Богородичний

5.XII. (22). Пятниця Св. Апост. Филимона. 6.XII. 23. Субота Св. Амфілоха і Григорія.

ІСТОРИЧНИЙ КАЛЕНДАР

3. XII. 1848 родився Евген Гребінка, український письменник. Гребінка це найкращий поет-байкар в нашому письменстві. В своїх байках, чи як він назвав їх, приказках виступає він в обороні покривджених селян кріпаків, та не щадить і їх, виказує хиби селян. Крім цього його ці байки такі щиро народні, що коли читаєш їх, стає перед тобою українське село з його красою, з його чаром і принадами, та заразом і з його бідою, горем. Не багато тих приказок написав Гребінка, та вони вславили його на все. Крім байок написав ще Гребінка дуже гарних пісень. В 1841 видав Гребінка літературний збірник п. н. „Ластівка“. В тім збірнику помістив він твори ріжних українських письменників, а між ними й Тараса Шевченки. Гребінка жив на чужині, в Петербурзі, й для заробітку писав також повісти московською мовою, та сливе всі з українського життя. Так прислужився тим, що чужинці, а передусім Москалі запізнавалися з українським життям та його минувшиною. Найкраща з цих повістей це „Чайковський“. Вона вийшла кількома накладами в українському перекладі.

4. XII. 1803. помер Іван Кальнишевський, останній кошовий Запоріжської Січи. По зруйнуванні Запоріжської Січи в 1775 р. московська влада виарештувала всю запоріжську старшину, що була тоді на Січі. Увязнили також кошового Івана Кальнишевського. Була це

велика невдячність із московського боку, бо коли Москалі облягли Січ, то кошовий Кальнишевський належав до цих, що намовили запорожців не боротися, а піддатися добровільно. Кальнишевського, суддю Павла Головатого, військового писаря Глобу, закували, мов яких злочинців, у кайдани та під великою вартою вивезли в столицю. У народній пісні співають про це так:

„Ой повезли запоріжських панів
У Москву город спішно
Ой посадили їх у неволю,
Сенаторам стало втішно.
Ой тішились там сенатори
І меншії генерали,
Що відібрали в Запоріжців землі
Та володіють самі.
Славно було в Запоріжжі
Всіми сторонами,
А тепер ніде прожити
За вражими панами".

(Землі запоріжські пороздавав цар московським панам). Всіх трьох продержали рік у вязниці в Москві мов для слідства, а потім Патьомкім 14 травня 1776 р. подав цариці доклад про те, що „віроломне буйство цих запоріжських старшин таке велике, що по всяким законам вони заслужили на кару смерти", та він не бажає їх смерти, радить заслати їх у неволю по північних монастирях. В великій тайні й під пильним доглядом перевезли Кальнишевського в Архангельськ, а відтам у Соловецький монастир. Там вкинули його в вогкий, холодний льох та такий вузкий і низкий, що не можна було ні обернутися ні випростуватися. З цього льоху виводили його тільки тричі на рік до монастирського стола: на Різдво, на Великдень і на Спаса. Тай у ці дні не вільно йому було говорити зі сторінними людьми. У такій тяжкій неволі перебув Кальнишевський 25 років. Аж 1801 р. цар Олександер І. помилував його. Та не мав останній кошовий сили покористуватися волею й остався до смерти в Соловецькому монастирі. Помер у 112 р. життя. Пізніше поклали на його могилі нагробик із написом.

АСТРОНОМІЧНИЙ КАЛЄНДАР

30. XI.	схід сонця	7·2,	захід	3·26
1. XII.	„	7·3.	„	3.25
2. XII.	„	7·4.	„	3·25
3. XII.	„	7·5.	„	3·24
4. XII.	„	7·6.	„	3·24
5. XII.	„	7·7.	„	3·24
6. XII.	„	7·8.	„	3·23

Дня 6. XII. о год. 12·39 в ночі повня. Пересічна довгота дня 8 год. 8 м.

Народній календар. Коли на Пилипа іней, буде врожай на овес. **Приповідка:** На Пилипівку день до обіду.

—о—

БІРЖА

ГРОШІ: Ам. доляр 8·93, гданський гульден 1·73, фунт стерлінг 43·33, фр. франк. 35 гр, кч. 26, австр. шілінг 1·25, італ. ліра 46 гр., нім. марка 2·12.

ЗБІЖЖА: (Ціна за 100 кг. льоко стація надання). Пшениця двірська 25·75—26·25, пшениця сел. 24·00—24·50, жито дв. 18·25 18·50, жито сел. 17·75—18·00, ячмінь дв. 18·50—19·00, ячмінь на мливо 15·75 — 16·25, овес гал. 17·50—18·00, кукурудза ромун. 21·75 — 22·75, бараболя промисл. 4·00—4·50, фасоля біла (з мішком) 33·00 — 37·00, фасоля краса 30·00 — 31·00, горох ½ вікторія 24·50—26·26, горох пільний 18·00—20·00 бобик 21·00—22·00, вика чорна 20·00—22·00, вика сіра 16·00 — 17·00, гречка 22·50 23·50, лен 47·00 — 48·00, любинь синий 48·00—49·00, ріпак озимий 42·25—43·25, житний грис 9·00—9·50, пшеничний грис 11·50—12·00, гречана каша пол. 43·00—45·00, льняні макухи 28·00—29·00 синий мак 80·00—90·00, черв. конюшина 180·00 200·00, прасов. сіно 7·00—8·00, прас. солома 4·50—5·00

Положення на краєвим збіжевім ринку незмінене. Рільничі круги є тої гадки, що поволи зближаємося до усталення цін з цьогорічних зборів. Дійсно ціни збіжжа і взагалі земних плодів так низькі, що не лиш нема ніякого зиску, але навпаки, ціни ті ледви покривають кошти продукції а буває так, що не вертається навіть те, що вложено. Збіжжа так багато, що нема надії на поправу цін тим більше, що вивіз за кордон майже неможливий. Німеччина завела так високі митні ставки, що закордонне збіжжа немає на німецький ринок доступу. Що вивіз збіжжа майже неможливий бачимо з осьтакого приміру Гданські купці платять за 100 кг. жита 18 зол., а в Варшаві 100 кг. жита коштує 19 зол. Отже краєва ціна хоч яка вона низька, все таки вища від експортової отже всякий вивіз виключений.

В Америці ціна пшениці знову впала.

ОЛІЙ: (Ціна льоко Вильно при вагоновій доставі без бочки). Льняний за 1 кг. 1·80 зол., соняшниковий за 1 кг. 1·70 зол.

НАБІЛ: „Маслосоюз" платив кооперативам дня 25 листоп. ц. р. за масло пріма ескпортове солене 5·10 зол. масло пріма бльокове несолене 5·10 зол., літра молока 0·34 сотиків, літра сметани 1·70 зол., копа яєць 12·70 зол.

На масло попит сильний, бо запотребовання збільшається. Ціни підскочили.

Продукція масла дальше зменшується. На зменшення продукції вплинув немало також перехід на зимову пашу. Це все спричинило деяке усталення цін. Запотребовання так велике, що краєві ціни почали перевисшати вивозові ціни. Ціна яєць сильна. Всі гатунки свіжих яєць мають дуже легкий збут. Тому, що большевицькі достави яєць на европейський ринок малюють, є надія на дальшу підвишку цін яєць. Впрочім багато буде залежати від погоди. Бо о скільки потиснуть морози, ціни мусять сильно підскочити.

ХМІЛЬ: (Ціна за 50 кг. льоко фільварок). Гірший гатунок платиться по 8—9 зол. за гатунок пріма для броварів платять 17 — 20 зол. Положення оживлене головно на експорт. Найбільший попит на гірші гатунки. Ліпший хміль не має попиту, бо броварі мають минулорічні запаси і тому дуже мало купують.

КОНОПЛІ; (Ціна установлена львівською Торг.-промисл, Палатою дня 30.VI за 100 кг. льоко вагон Львів). Прядиво: І сорт чесане 23—25 зол., II с. 17-20, сире І с. 16—18, II с. 13—15. конопляне лкочча: І с. 14—16, II с. 8—13 зол.

СУШЕНІ ГРИБИ: 1 кг. 20—22 зол.

ХУДОБА: За 1 кг. живої ваги вола плачено 1·00—1·20 зол.; бугая 1·15—1·25, корови 0·90—1·25, теляти 0.75—1·30.

СВИНІ: (за 1 кг. живої ваги льоко стація заладовання). Штуки, що важать 70—100 кг. платиться 1·20 зол. за кг.

Беконові фабрики платять: в Ходорові І. сорт 1·40 зол., II. сорт 1·30 зол. Фабрика Рукера на Знесінні платить 1·40—1·50 зол.

Подаж в краю змаліла через слоту і злий стан доріг.

Експортують за кордон головно до Відня і Праги, а бекони до Англії і Франції (експортовий битий товар), але в малих транспортах.

ШКІРИ: За велику кінську шкіру платиться 25.50 зол, за малу 12·50 зол. а кг. худобячої шкіри легкої і тяжкої 1·85, зол. теляча шкіра в різні 3·70—зол. на селі 2·60 зол.

Ціни на шкіри: кінські, худобячі й телячі падуть. Баранячі шкіри пішли в гору. На Виленщині платять за баранячу шкіру (на рукавички) 5—7 зол. В Катовицях відбулася недавно авкційна продажа шкір. Плачено: за худобячі шкіри 2·04 зол. за 1 кг. і за телячі 3·50—3·65 зол.

ПІРЯ: (за 1 кг. льоко Варшава) Дерте і чищене: гусяче і сіре бите 8—10 зол., підскуби 10—12, гусяче біле І сорт 25 зол., II сорт 20 зол., залежно від скількости пуху. Качаче сіре 4—5 зол., біле 7, пух сірий битий 25 зол., живий 30 зол. Піря сире не дерте і нечищене на вивіз біле і сіре 3 зол., для внутрішного вжитку 6 зол. - Вивозять найбільше до Чехословаччини. На разі можна вивозити лиш чищене. Внедовзі буде відкрита фабрика до чищення піря і тоді буде на піря рух.

—о—

З друкарні Щасного Беднарського в аренді „Графічного Промислу" у Львові. Ринок 9. — Телєф. 76-14.
Відповідальний редактор Антін Лотоцький. Видає Інститут Неп. Зач. П. Д